

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**
Број: 6/0-03-396/2016-1
Вежа: 6/0-02-296/2016
Датум: 16. мај 2016. године
Београд

Председник Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 35. став 2. и члана 62. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), дана 16. маја 2016. године, доноси следећи

ЗАКЉУЧАК

I НАСТАВЉА СЕ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ поступак покренут по пријави концентрације привредног друштва Sunoko d.o.o. Нови Сад, са регистрованим седиштем на адреси Трг Марије Трандафил бр. 7, Нови Сад, регистровано у Агенцији за привредне регистре Републике Србије под матичним бројем 20051183, која настаје стицањем контроле над привредним друштвом Star Šećer d.o.o. Сента, са регистрованим седиштем на адреси ул. Златне греде бр. 6, Сента, регистрованим у Агенцији за привредне регистре Републике Србије под матичним бројем 08766835, стицањем 100% удела, ради испитивања да ли пријављена концентрација испуњава услове дозвољености из члана 19. Закона о заштити конкуренције, односно да ли би се спровођењем концентрације значајно ограничила, нарушила или спречила конкуренција на тржишту Републике Србије или његовом делу, а нарочито ако би то ограничавање, нарушавање или спречавање било резултат стварања или јачања доминантног положаја.

II ПОЗИВАЈУ СЕ СВА ЛИЦА која располажу подацима, исправама или другим информацијама које могу допринети правилном утврђивању чињеничног стања у овом поступку да их неодложно доставе Комисији за заштиту конкуренције, на адресу Савска 25/IV, Београд.

III УТВРЂУЈЕ СЕ ОБАВЕЗА подносиоца Пријаве концентрације, привредног друштва Sunoko d.o.o. Нови Сад, са регистрованим седиштем на адреси Трг Марије Трандафил бр. 7, Нови Сад, плаћања таксе у складу са чланом 2. тачка 7. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 49/2011) за издавање решења о одобрењу концентрације у

испитном поступку у износу од 50.000,00 (словима: педесетхиљада) ЕУР или динарску противвредност по средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан уплате, с тим што се у њу урачунава динарска противвредност уплаћене таксе од 25.000,00 (словима: двадесетпетхиљада) ЕУР након подношења Пријаве и **НАЛАЖЕ СЕ** подносиоцу Пријаве, привредном друштву Sunoko d.o.o. Нови Сад, са регистрованим седиштем на адреси Трг Марије Трандафил бр. 7, Нови Сад, да преостали износ обавезе у износу од 25.000,00 (словима: двадесетпетхиљада) ЕУР уплати на девизни рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Народне банке Србије број 500100-100128977, ибан број RS35908500100012897798 са позивом на број 6/0-03-396/2016 или динарску противвредност на рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Управе за трезор Министарства финансија Републике Србије, број 840-880668-16, по средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан уплате, у року од 3 (три) дана од дана пријема закључка.

IV Овај закључак се објављује у „Службеном гласнику РС“ и на интернет страни Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

Привредно друштво Sunoko d.o.o. Нови Сад (у даљем тексту: Sunoko или подносилац Пријаве), са регистрованим седиштем на адреси Трг Марије Трандафил бр. 7, Нови Сад, регистровано у Агенцији за привредне регистре Републике Србије под матичним бројем 20051183, поднело је Комисији за заштиту конкуренције (даље у тексту: Комисија), 31. марта 2016. године, преко пуномоћника, адвоката Бојана Вучковића, из адвокатске канцеларије Karanović & Nikolić oad из Београда, улица Ресавска бр. 23, Пријаву концентрације бр. 6/0-02-296/2016-1. Концентрација настаје стицањем 100% удела у друштву Star Šećer d.o.o. Сента (у даљем тексту: Star Šećer или Циљно друштво), са регистрованим седиштем на адреси ул. Златне греде бр. 6, Сента, регистрованим у Агенцији за привредне регистре Републике Србије под матичним бројем 08766835. Циљно друштво поседује 78,75% акција у акционарском друштву Фабрика шећера ТЕ-ТО Сента (у даљем тексту: ТЕ-ТО), са регистрованим седиштем на адреси ул. Карађорђева бб, Сента, регистровано у Агенцији за привредне регистре Републике Србије под матичним бројем 08618526. Акт о концентрацији је Уговор о купопродаји удела (100% удела) у Star Šećer, који је закључен 16. марта 2016. године, између друштва Sunoko као купца, с једне стране, и италијанског акционарског друштва S.F.I.R. SOCIETÀ FONDIARIA INDUSTRIALE ROMAGNOLA S.P.A., као продавца, с друге стране. Ово друштво, овде продавац, основано је у складу са законима Италије, са регистрованим седиштем на адреси Via Benedetto Croce 7, 47521 Cesena, Италија, и регистровано у Forli-Cesena регистру привредних друштава под матичним бројем и фискалним бројем 00304660376, ПДВ бројем 01672790407.

Подносилац је у поступку по Пријави поднео „Захтев за доношење закључка Председника Комисије у складу са чл. 64. Закона“, који је проширио и изменио поднесцима од 04.04., 15.04. и од 28.04.2016.године, о коме ће у целости бити одлучено посебним закључком Председника Комисије у складу са чл. 64. став 3. и 4. Закона о

заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон).

Увидом у поднету Пријаву од 31. марта 2016. године и допуну од 04. априла 2016. године, утврђено је да иста није уређена у складу са чл. 6. Уредбе за подношење пријаве у скраћеном облику. Дана 15. априла 2016. године, Комисија је упутила Налог за допуну Пријаве бр. 6/0-02-296/2016-4, којим је подносиоцу наложено да уреди Пријаву у складу са чл. 2. Уредбе и достави податке, информације и исправе, све и у свему како је прецизирано предметним Налогом. На основу налога Комисије, подносилац Пријаве је благовремено, 25. априла 2016. године, доставио допуну Пријаве бр. 6/0-02-296/2016-7.

Испитујући предметну Пријаву концентрације, председник Комисије је размотрио поднету Пријаву са свим прилозима од 31. 03. 2016. год., допуну Пријаве од 25. 04. 2016. године, као и поднеске од 04. 04., 15. 04. и од 28. 04. 2016. год., те је оценом свих изнетих навода странке и из списка предмета ове управне ствари, утврдио одлучне чињенице и околности, из којих произлази да су испуњени услови за поступак испитивања по службеној дужности из чл. 62. ст. 1. Закона, из разлога који ће даље бити образложени.

Sunoko је друштво основано 2005. године са седиштем у Новом Саду, које се бави производњом шећера прерадом шећерне репе (шифра делатности: 1081). Са своје три фабрике у Врбасу, Пећинцима и Ковачици, укупног производног капацитета од [...] ¹ шећера годишње, највећи је произвођач, продавац и извозник шећера у Републици Србији. Чланови друштва су Nordagri N.V. из Холандије са 81,36% удела и МК Group d.o.o. са 18,64% удела. Друштво припада вертикално интегрисаној МК Групи друштава која су под контролом Миодрага Костића. Поред друштва Sunoko, у оквиру МК Групе послује 79 регистрованих зависних друштава у Републици Србији. Пословна делатност МК Групе као целине, је у основи производња и трговина пољопривредним производима. МК Група је активна у производњи шећерне репе, шећера, кукуруза, пшенице, јечма, уљане репице и других ратарских култура. Поред тога ова група преко интегрисаних друштава тргује пољопривредним производима, вештачким ђубривом, пестицидима, меркантилним и семенским робама (пшеницом, кукурузом, сојом). Група се бави и транспортом (пре свега расутих материјала), туризмом, управљањем некретнинама, информационим технологијама, као и брокерско-дилерским пословима.

Star Šećer је холдинг компанија, основана 2002. године са седиштем у Сенти (шифра делатности: 6420). Као једини члан друштва Star Šećer, Sunoko је уписан у регистар привредних субјеката при Агенцији за привредне регистре Републике Србије пре подношења Пријаве Комисији, односно 24. марта 2016. године. Правни основ стицања удела и акт о концентрацији је напред наведени Уговор о купопродаји удела, закључен 16. марта 2016. године. Star Šećer поседује 315.344 обичних акција које представљају 78,75% обичних акција и 116.398 преференцијалних акција које представљају 99,81% преференцијалних акција емитента - друштва ТЕ-ТО, које послује као јавно

¹ Акт садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

акционарско друштво, котирано на Београдској берзи. ТЕ-ТО се бави прерадом шећерне репе и производи бели кристал шећер и нуспроизводе (меласа, суви репини резанци, и др.). Своје производе ТЕ-ТО продаје под брендом „Notadolce“. Производни капацитет ТЕ-ТО износи [...] шећера годишње.

У Пријави је наведено да, реализацијом предметне трансакције, подносилац Пријаве намерава да стекне непосредну контролу над друштвом Star Šećer и посредну контролу над друштвом ТЕ-ТО, у смислу члана 17. став 1. тачка 2. Закона. Предметна трансакција представља хоризонталну концентрацију у којој најјачи учесник на тржишту производње и продаје шећера у Републици Србији стиче контролу над директним конкурентом, који је по тржишној снази позициониран на трећем месту.

Тржиште производње шећера који се добија прерадом шећерне репе у Републици Србији, има обележја олигополског тржишта. Реч је о тржишту високог степена концентрисаности на коме су присутна три учесника, од којих су два учесници концентрације, и трећи Hellenic Sugar Industry S.A. (у даљем тексту: Hellenic Sugar), који је власник две шећеране у Републици Србији - у Црвенки и Жабљу. Подносилац Пријаве је доставио податке о укупном капацитету за производњу шећера у Републици Србији и податке о производном капацитету сваког учесника на тржишту појединачно. Укупан капацитет производње шећера који се добија прерадом шећерне репе у Републици Србији износи [...] шећера годишње. Капацитет друштва Sunoko износи [...] шећера годишње (150-60% од укупног производног капацитета у Србији), ТЕ-ТО [...] шећера годишње (120-30% од укупног производног капацитета у Србији) и Hellenic-ов [...] шећера годишње (130-40% од укупног производног капацитета у Србији). Након спровођења концентрације, Sunoko би поседовао 170-80% капацитета за производњу шећера у Републици Србији. На основу података о учешћу у производњи шећера сва три учесника у Републици Србији у 2013., 2014., и 2015. години (Sunoko 150-60%/150-60%/150-60%, ТЕ-ТО 120-30%/110-20%/120-30% и Hellenic Sugar око 120-30%/120-30%/120-30%), Комисија је утврдила да пре спровођења концентрације вредност Херфиндал Хиршмановог индекса (*Herfindahl-Hirschman Index*, у даљем тексту: ННІ) износи око 3800. ННІ представља један од основних показатеља степена концентрисаности тржишта, чији је значај у томе што обухвата све конкуренте на тржишту, као и њихове тржишне уделе, тако да је први показатељ потенцијалних конкурентских притисака након концентрације. ННІ се сматра поузданим показатељем тржишне снаге, јер даје пропорционално већи значај тржишном учешћу великих "играча" на тржишту. Комисија је рачунала и промену ННІ (делта), јер се она сматра корисним показатељем промене конкурентских притисака услед реализовања концентрације. Што је већи број учесника на тржишту, мања је могућност да ће концентрација нарушити конкуренцију, тако да већу опасност представљају концентрације које се реализују на високо концентрисаном тржишту, него оне које се реализују на ниско концентрисаном тржишту.

Након реализације предметне концентрације, односно стицањем контроле од стране Sunoka над ТЕ-ТО, променила би се структура тржишта у Републици Србији - из олигопола у асиметрични дуопол. Sunoko и ТЕ-ТО даље би пословали као један учесник на тржишту, у смислу чл. 5. Закона, док би њихов једини конкурент биле шећеране у Црвенки и Жабљу у власништву грчког Hellenic Sugar. Ово значи да би након преузимања контроле над друштвом ТЕ-ТО од стране Sunoka, удео Sunoka на

тржишту производње шећера у Републици Србији износио од /70-80/%, а удео јединог конкурента остао би непромењен у односу на удео какав ово друштво има пре спровођења концентрације, односно око /20-30/%. ННІ би након концентрације износио око 5800, а износ промене (делте) ННІ износио би око 2000. Према досадашњој пракси Комисије и пракси која постоји у праву конкуренције ЕУ, сматра се да хоризонтална концентрација не представља опасност за конкуренцију и да се може сматрати да концентрација вероватно неће нарушити конкуренцију, ако је вредност ННІ након концентрације између 1000 и 2000, а његова промена (делта), нижа од 250. Према овом показатељу, тржиште производње шећера који се добија прерадом шећерне репе у Републици Србији (што се вероватно односи и на тржиште продаје шећера у Србији, што ће Комисија утврдити у даљем поступку), може се оценити као високо концентрисано, јер ННІ пре спровођења концентрације износи око 3800, а након концентрације око 5800. Такође је утврђено да је промена ННІ (делта) око 2000, што оправдава забринутост за последичне ефекте спровођења предметне концентрације.

На основу података и информација садржаних у Пријави и допуни исте, а који се односе на учеснике концентрације и друге учеснике који су активни на тржиштима која је подносилац Пријаве предложио као релевантна тржишта производа, Комисија констатује да је неопходно утврдити већи број релевантних чињеница на основу којих ће одлука бити донета. У тренутку доношења овог закључка, Комисија располаже само подацима и информацијама које јој је доставио подносилац Пријаве, што није довољно за утврђивање потпуног и правилног чињеничног стања и за доношење исправне одлуке. Комисија може да донесе решење којим одобрава концентрацију без спровођења испитног поступка, само ако у поступку покренутом по пријави концентрације на основу поднетих доказа и других чињеница, може основано да претпостави да концентрација испуњава услове дозвољености из чл. 19. Закона. Међутим, Комисија сматра да у конкретном случају одлука не може бити донета у скраћеном поступку нарочито, али не искључиво, из претходно наведених разлога, који се укратко свде на околност да ће подносилац Пријаве који је пре спровођења концентрације далеко најјачи учесник на сваком од даље наведених релевантних тржишта производа (о чему ће више речи бити у наставку текста), након њеног спровођења додатно оснажити - за тржишну снагу друштва ТЕ-ТО. Испитујући предметну пријаву концентрације према стању у списима предмета, Комисија може основано да претпостави да предметна концентрација не испуњава услове из члана 19. Закона и стоји на ставу да је због тога неопходно поступак даље наставити по службеној дужности у складу са чл. 62. ст. 1. и 2. Закона, на основу закључка који доноси председник Комисије.

У поступку који ће бити настављен по службеној дужности, Комисија ће нарочито, али не искључиво, утврдити следеће.

За потребе дефинисања релевантног тржишта, подносилац Пријаве је предложио тржиште производње и трговине на велико шећера добијеног прерадом шећерне репе на тржишту ЦЕФТА и Европске уније. Комисија није прихватила предложену дефиницију релевантног тржишта производа, већ је полазећи од пословних активности учесника концентрације, члана 6. Закона и Уредбе о критеријумима за одређивање

релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009) дефинисала следећа релевантна тржишта производа:

- тржиште производње и/или откупа шећерне репе;
- тржиште производње шећера прерадом шећерне репе;
- тржиште veleпродаје шећера добијеног прерадом шећерне репе.

У оквиру тржишта veleпродаје шећера добијеног прерадом шећерне репе, Комисија је дефинисала следећа ужа релевантна тржишта:

- тржиште увоза шећера;
- тржиште извоза шећера;
- тржиште veleпродаје шећера, које се може уже посматрати кроз тржиште veleпродаје шећера намењеног финалној потрошњи и тржиште veleпродаје шећера намењеног индустријској потрошњи.

Комисија сматра да је за потребе предметне концентрације потребно дефинисати тржиште производње, односно откупа шећерне репе. Комисија ће током испитног поступка утврдити да ли су и у којој мери учесници концентрације активни не само у откупу шећерне репе, већ и у производњи. Ово се пре свега односи на друштво Sunoko, које је део вертикално интегрисане МК Групе друштава, на који начин се може снабдевати шећерном репом са својих земљишних површина. Мишљење о ефектима концентрације на тржишту производње и откупа шећерне репе, Комисија ће тражити од произвођача који су највећи добављачи учесника концентрације шећерном репом. При томе, узће се у обзир и оцена њихових досадашњих искустава у сарадњи са учесницима у концентрацији као купцима шећерне репе, а пре свега у погледу редовности откупа, цене коштања шећерне репе, висине и стабилности откупних цена шећерне репе, поштовању уговорених рокова плаћања, начину утврђивања квалитета шећерне репе (степен дигестије), као и других услова пословне сарадње, укључујући процене о наставку сарадње и евентуалне промене које могу настати након спровођења концентрације.

У циљу анализе тржишта производње шећера прерадом шећерне репе у Републици Србији, Комисија ће прикупити податке од Sunoka, TE-TO и Hellenic Sugar о укупним и појединачним производним капацитетима за прераду шећерне репе, степену искоришћености капацитета, количини прерађене шећерне репе, односно количини произведеног шећера, цени коштања шећера итд. и то за сваку шећерану посебно, за три године које претходе години пријаве концентрације.

Комисија сматра да постоји потреба раздвајања тржишта производње од тржишта veleпродаје шећера. Тржишно учешће учесника у производњи шећера у Републици Србији, не мора да кореспондира и тржишном учешћу произвођача у veleпродаји шећера у Републици Србији, с обзиром да сваки произвођач шећера има могућност да га продаје ван домаћег тржишта, а пре свега на тржишту ЕУ и ЦЕФТА споразума.

На тржишту veleпродаје шећера, Комисија ће приликом оцене ефеката концентрације посебно испитати различите канале продаје које користе учесници концентрације, јер очекивања појединих категорија купаца учесника концентрације у вези са последицама спровођења пријављене концентрације, могу бити различита. Мишљења и процене о

ефектима ове концентрације могу се разликовати из угла процене од стране најважнијих (кључних) купаца (*key account*), са једне стране, и са друге, оних купаца који су представници традиционалне трговине, а што су суштински категорије купаца различите тржишне снаге. Комисија ће утврдити колико је учешће сваког од ових канала продаје у пласману производа учесника концентрације.

Комисија ће посебно анализирати велепродају шећера индустријским потрошачима (произвођачи кондиторских производа, произвођачи сокова, алкохолних и безалкохолних пића, итд.), због чега ће током испитног поступка прибавити податке и од најзначајнијих индустријских потрошача и узети у обзир и њихове ставове о ефектима спровођења концентрације. Истима ће бити постављено и питање да ли су и у којој мери (квалитативно и ценовно) високофруктозни сирупи супститут шећеру који се добија прерадом шећерне репе.

Посебан аспект анализи у овом поступку ће чинити и они подаци који нису део поднете документације, а које ће Комисија, процењујући их као неопходне, самостално обезбедити током предстојећег испитног поступка. То се пре свега односи на оцену ефеката спровођења ове концентрације како исту са становишта њених непосредних, или одложених последица виде и оцењују најважнији конкуренти учесника концентрације, активни на сваком од тржишта која буду дефинисана као релевантна за предметни поступак.

На основу података садржаних у Пријави и њеној допуни, Комисија у овој фази обраде предмета истиче да подносилац није указао на постојање било какве врсте препрека за приступ неком од потенцијалних релевантних тржишта производа, која ће бити одређена у овом поступку. Међутим, Комисија сматра да је неопходно испитати све чињенице које су битне за њен коначни став којим ће се квалификовати питање (не)постојања било које врсте баријера за приступ заинтересованих страна неком од релевантних тржишта. Такође, Комисија ће током испитног поступка извршити процену утицаја одређених одлука ЕУ и њихове важности за стање конкурентских односа на националном тржишту шећера. Конкретно, подносилац је у самој пријави указао на то да ће 30. септембра 2017. године, унутар Европске уније бити укинута (после вишегодишњег важења) производне квоте за шећер. Даље се наводи да ће таква ситуација имати утицај (услед економије обима), на подстицај извоза шећера из ЕУ ка државама нечланицама, укључујући и Србију. Комисија ће проценити у којој се мери укидање производних квота за шећер у ЕУ, може сматрати конкурентским притиском на домаће произвођаче шећера.

У циљу добијања података и информација (као што су: количина произведене и прерађене шећерне репе, увезене/извезене количине шећерне репе, количина и вредност увезеног/извезеног шећера, количина и вредност увезеног високофруктозног сирупа, износ царинских стопа и прелевмана за увоз шећера, структура потрошње шећера, итд.), Комисија ће се обратити и одређеним државним органима (као што је Републички завод за статистику, Привредна комора Србије, Министарство пољопривреде, Управа царина, Републичка дирекција за робне резерве и др.).

Након што је извршила увид у достављену документацију и на основу свих чињеница које проистичу из садржаја поднете пријаве и допуна и из списка предмета, Комисија је

утврдила да су се испунили услови да се поступак испитивања пријављене концентрације настави по службеној дужности, у складу са чланом 62. став 2. у вези става 1. Закона, јер је Комисија током испитивања пријаве концентрације закључила да може основано да претпостави да концентрација не испуњава услове дозвољености из члана 19. Закона. У члану 19. Закона прописано је да су концентрације учесника на тржишту дозвољене, осим ако би значајно ограничиле, нарушиле или спречиле конкуренцију на тржишту Републике Србије или његовом делу, а нарочито ако би то ограничавање, нарушавање или спречавање било резултат стварања или јачања доминантног положаја.

Одлука у ставу I диспозитива донета је на основу члана 62. Закона.

Одлука у ставу II диспозитива донета је на основу члана 35. став 2. Закона.

Одлука у ставу III диспозитива донета је на основу члана 65. став 5. Закона и члана 2. тачка 7. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције.

Одлука у ставу IV диспозитива донета је на основу члана 40. Закона.

Поука о правном средству

Против овог закључка није дозвољена посебна жалба, али се исти може оспоравати у управном спору по тужби против коначног решења.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Др Милоје Обрадовић